

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

GRUP HERMES

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell Editorial: Xavier Albertí (president), Joan Villarroja (vicepresident), Joan Ballester, Maria Favà, Lluís Foix, Rosa Font, Jordi Maluquer, Jaume Oliveras, Vicent Sanchis, Llorenç Soldevila, Antoni Vila Casas i Pep Collellidomont (defensor del lector).

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Anna Maria Ribas (Gerència Comercial), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

Keep calm

Enric Vila

Fatalisme

Dimarts va tornar a quedar en evidència que l'única cosa que podria evitar que el procés d'autodeterminació arribi fins al final serien els tancs de l'exèrcit espanyol, i probablement ni això. Tot i que Rajoy va vestir la intervenció de solemnitat jurídica i institucional, el seu discurs traspuava més fatalisme que convenciment. Es nota que Rajoy no té clar com s'ho farà per defensar l'anomenada sobirania nacional si la Generalitat tira pel dret. Una cosa és atacar l'Estatut o donar carnassa perquè la gent tuitegi bestieses i una altra, negociar el deute amb Europa i guanyar eleccions a Espanya amb Catalunya intervinguda per la força. Rajoy s'aferra a l'esperança que CiU s'acovardeixi. La seva famosa serenitat és com el silenci dels que callen per fer-se passar per intel·ligents. Els promo-

Rajoy s'aferra a l'esperança que CiU s'acovardeixi

tors de la tercera via li retreuen que no faci una oferta, però la veritat és que el president no pot oferir res sense debilitar encara més la seva posició. Per Catalunya, aquest debat polític és una magnífica campanya de publicitat. Des que som independentistes, vénen més inversors i Barcelona és més influent. En canvi, per Espanya és un desgast molt inoportú. Els espanyols no faran cap oferta fins que la nostra determinació sigui indiscutible i per tant sigui massa tard. Madrid no dubtaria a castigar-nos, si pogués, però no vol conservar Catalunya a qualsevol preu, per això traça línies vermelles tan clarament. Ningú no pot traïr la seva història sense donar una imatge de feblesa i descomposició, i l'Estat ha d'escenificar davant del món i davant dels seus mateixos ciutadans que si Catalunya marxa és perquè realment així ho vol. Alguns diputats es van sorprendre del to conciliador de la delegació catalana; d'altres van escarnir el castellà de la Marta Rovira, com si els polítics espanyols no es mengessin les paraules o no fessin el ridícul quan pronuncien "Turull", "Bosch" o "Maragall". Amb l'accent de Rovira n'hi va haver prou per deixar clar que, després de 300 anys, Catalunya continua sense ser Espanya —malgrat la tremenda quantitat de tinta gastada per escriure lleis.

EL PROCÉS DE SOBIRANIA CATALÀ ARRENCA A FINALS DEL SEGLE XIX

Juan-José López Burniol

Notari

El despertar d'una nació

“Senyors: Vinc a parlar-vos de la Pàtria Catalana, que, petita o gran, és l'única pàtria nostra”, va dir un jove, amb vint anys acabats de complir, que encetava la presidència del Centre Escolar Catalanista de Barcelona, en la sessió inaugural del curs 1890/1891. El seu nom era Enric Prat de la Riba. Havia estudiat dret i succeïa en la presidència del Centre Escolar un jove arquitecte —Josep Puig i Cadafalch— que el curs anterior havia pronunciat una conferència sobre el naixement del romànic català, considerant-lo com el resultat de l'espori d'elements constructius aportats per Roma i Bizanci, de l'espiritualitat cristiana i de “l'esperit de la terra”.

FINS A PRAT, el sentiment de la pàtria catalana s'havia expressat políticament en forma de regionalisme o federalisme, compatible amb la pàtria espanyola, no obstant moltes reserves i un estès sentiment anticastellista. El moment àlgid d'aquest llenguatge del “doble patriotisme” va arribar amb el Memorial de Greuges, presentat pel Centre Català al rei Alfons XII l'any 1885, en què es deia que no era “*buen camino ahogar y destruir la vida regional para sustituirla por la del centro*” Però, en l'última dècada del segle XIX, Prat va donar forma a una altra doctrina basada en tres punts: 1. Que començaven a morir les grans entitats polítiques aixecades artificialment damunt les pàtries naturals, mentre que aquestes renaixien. 2. Que Espanya no era una nació, una entitat natural, sinó un estat, una entitat artificial obra d'homes. 3. I que els estats han de ser nacionals. La conclusió era evident: Catalunya és l'única pàtria dels catalans, mentre que Espanya és tan sols un estat compost, que, a més, ha revingut un enemic que desnaturalitza el caràcter de Catalunya.

QUE L'ELABORACIÓ DOCTRINAL i el programa polític de Prat i els seus companys es denominés encara “regionalisme” —escriu Santos Julià— no ha d'enganyar ningú. Essent sens dubte conscients de la impossibilitat de proposar públicament un projecte d'independència de la nació catalana, els joves nacionalistes van deixar ben assentats, però, tots els elements que només caldria estirar en el futur fins arribar a la conclusió final. Però, abans de conquerir aquesta meta desitjada, calia realitzar un dur treball de nacionalització de la nació, més concretament, de catalanització de Catalunya. I per això era necessari, un cop establerta la doctrina, conquerir un poder cultural sobre el qual bastir un sòlid poder polític. Aquest poder cultural va ser, en essència, la Mancomunitat de Catalunya, el centenari de la

XAVIER RAMIRO

No hi ha error més greu, per entendre la qüestió catalana, que pensar que es tracta d'un problema recent provocat per fenòmens immediats, sense advertir la profunditat de l'impuls i la seva irreversibilitat

qual s'està celebrant precisament aquests dies. Les nacionalitats —deia Prat— “tendeixen a tenir un estat”. Tan sols fa falta, per iniciar l'empresa, que es despertin i prenguin consciència del que són. Quan una nació es desperta, produeix un estat, que és l'emanació suprema de l'esperit nacional. I aquest estat ha de garantir, com a mínim, la “completa autonomia interna”.

EN AQUESTA LÍNIA, Barcelona va ser aviat —com va dir Vicente Cacho— una “capital autònoma de cultura”. Però feia falta fer un pas més en el terreny de la política. I aquest pas va venir facilitat pel “Desastre” espanyol del 1898. Per a la burgesia catalana, 1898 va suposar una crisi de confiança en la rendibilitat de la vinculació a un estat que feia aigües per tots cantons i que perdia el mercat colonial —i americà— per l'esclatxa oberta a Cuba i les Filipines. No és estrany, doncs, que es fundés la Lliga Regionalista, ni que aquesta controlés el 1907 les diputacions de Barcelona i Girona, i el 1915 l'Ajuntament barcelonès. S'inicià llavors un llarguíssim procés que, amb dificultats tremendes i amb interrupcions enormes, ha arribat fins als nostres dies. De fet, no hi ha error més greu, per entendre la qüestió catalana, que pensar que es tracta d'un problema recent provocat per fenòmens immediats, sense advertir la profunditat de l'impuls i la seva irreversibilitat. Una profunditat i una irreversibilitat que, lluny d'impedir una sortida pactada i harmònica, la fan inevitable.